

Опис програми екзамену

Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра всесвітньої історії

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

з дисципліни

Історико-політичні студії: історія зарубіжних політичних вчень

Курс II

Спеціальність **052 Політологія**

Форма проведення:

Екзамен проводиться в ЕНК у формі есе. Кожне екзаменаційне завдання складається з *двох* теоретичних питань.

Тривалість проведення:

2 академічні години для відповіді в ЕНК.

Максимальна кількість балів:

40 балів, по 20 балів за кожне питання.

Критерії оцінювання:

За відповідь на теоретичні питання:

40 балів - Критичний аналіз суті та змісту першоджерел щодо поставленого питання. Повний виклад фактів, ідей, результатів відповіді в логічній послідовності. Якісний аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання. Повна доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження;

30 балів – Спроби критичного аналізу суті та змісту першоджерел щодо поставленого питання. Виклад в основному фактів, ідей, результатів відповіді. Частковий аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання. Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження;

20 балів – Некритичний аналіз суті та змісту першоджерел щодо поставленого питання. Частковий виклад фактів, ідей, результатів відповіді в логічній послідовності. Спроби аналізу сучасного стану дослідження проблеми. Часткова доказовість висновків, спроба обґрунтування власної позиції, визначення перспектив дослідження;

10 балів – Спроби некритичного аналізу суті та змісту першоджерел щодо поставленого питання. Набір фактів, ідей, результатів відповіді без логічної послідовності. Наявність висновків, спроба обґрунтування власної позиції;
0 балів - Відсутність аналізу суті та змісту першоджерел щодо поставленого питання. Хаотичний виклад деяких фактів, ідей, результатів відповіді без логічної послідовності. Відсутність аналізу сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання. Відсутність висновків, обґрунтованості власної позиції, пропозицій щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження.

Перелік допоміжних матеріалів:

Орієнтовний перелік питань:

1. Дайте характеристику «Політичній формулі» Гаetano Моска.
2. Поняття «еліти» в концепції Вільфредо Парето.
3. Проаналізуйте теоретико-методологічну еволюцію політичної науки (за Д.Істоном, М.Дюверже, Г.Алмондом та Р.Далем).
4. Визначте основні умови формування політичних теорій після Першої світової війни.
5. Тоталітаризм як соціальне-політичне явище у міжвоєнний період.
6. Проаналізуйте умови еволюції політичних режимів в Європі після Першої світової війни.
7. Визначте витоки формування ключових положень постбіхевіоралізму.
8. Визначте роль Біхевіоралізму в структурі політичної науки.
9. Р.Даль про «біхевіоральний поворот» у політичній науці.
10. Д.Істон про природу та особливості біхевіоралізму.
11. Чиказька школа політичної науки: представники та основні положення.
12. Ч. Меріам про політичну науку: виклики та необхідності.
13. Визначте основні положення теорії Г.Лассуела.
14. Проаналізуйте причини появи неоінституціоналізму, його основні методологічні принципи та дослідницькі проблеми.
15. Концепція інституційної еволюції Д.Норта, складові інститутів, джерела трансформації та причини неефективності.
16. Визначте ключові положення концепції організаційного ізоморфізму (П. Дімаджі та У. Пауелл).
17. Взаємодія формальних та неформальних інститутів за Г.Хелмке та С.Левитські.
18. Основні положення теорії суспільного вибору, її витоки та ключові ідеї, представники.
19. Модель медіанного виборця (median voter model) у різних інтерпретаціях, Е.Даунса зокрема.

20. Суспільний вибір в умовах представницької демократії: особливості та специфіка.
21. Дайте розгорнуту характеристику парадоксу голосування та державних (урядових) «провалів».
22. Концепція Е. Остром про еволюцію інституцій колективної дії.
23. Визначте основні умови формування політичної думки в країнах Азії у другій половині ХХ ст.
24. Громадсько-політична діяльність та релігійно-етичні переконання Магатма Ганді. Ненасильство – головний принцип політичної програми супротиву Ганді.
25. Ідеалістична концепція індійського суспільства: федерація самокерованих громад – “сарвадайя”.
26. Ідеолого-теоретичне підґрунтя політичних поглядів Джавахарлала Неру: гандійське вчення, соціал-демократичні й марксистські ідеї.
27. Ауробінто Гхош та «теорія третього шляху».
28. З.А. Бхутто. «Бхутизм».
29. Визначте основні риси китайської моделі побудови сильної держави.
30. Ідеї Мао Цзе Дуна та Ден Сяо Піна. Опоненти концепту Мао Цзе Дуна - Чень Дусю, Ван Мін.
31. Світська влада в Туреччині. К. Ататюрк та його бачення шляху розвитку держави та поєднання ісламських традицій з світським компонентом. «6 принципів Ататюрка».
32. Суспільно-політична думка Ірану. Р.М. Хомейні та ідея ісламської держави.
33. М. Каддафі та критика демократії. Концепція «Джамахерії» в Лівії.
34. Модель держави в Іраку. С. Хусейн та його бачення соціалізму.
35. Фундаментальний іслам. Ідеологія створення ІДІЛ. Поширення ідей панісламізму.
36. Ідеологічні обґрунтування утворення єврейської держави. Витоки «сіонізму». Теодор Герцль. «Єврейська держава».
37. Д. Бен-Гуріон та його концепція ізраїльського соціалізму.
38. Основи політичного психоаналізу: основні теоретичні положення “класичного психоаналізу”, їх вплив на тлумачення політики та політичного, взаємообумовленість психічних та владних процесів.
39. Концепція “колективного несвідомого” К. Г. Юнга.
40. Еволюція шкіл психоаналізу, їх погляди на політику загалом та кореляція із “класичним” психоаналізом.
41. К. Шмітт про «поняття політичного»: розрізнення із політикою загалом, специфіка формування та відносин у межах держави та соціуму.
42. Визначте сутність “Vita activa” за Х.Арендт та проаналізуйте особливості співвідношення приватного та публічного, статус,

- значення та специфіка свободи, її формування та політичної форми самовияву, актуалізації.
43. Основні причини перегляду класичного Марксизму. Дискурс супечерності із «класичним» Марксом та втіленням його ідей у практиці СРСР.
 44. Ключові положення ідей А. Грамші.
 45. Вчення антигуманістичного неомарксизму Л. Альтюссера. Антигуманістичне спрямування, теоретична особливість інтерпретації історичного та діалектичного матеріалізму.
 46. Витоки формування «глобалістських» вчень. Особливості осмислення глобальних центрів в країнах Європи (А.Г. Франк).
 47. Дайте характеристику «Світ системній теорії» І. Валлерстайна.
 48. Концепція «Третього шляху» у поєднанні із ідеологією «Нових лівих». Соціальний капітал та роль держави на початку ХХІ ст.
 49. Визначте основні положення «Соціалізму ХХІ століття» (Хайнц Детеріх).
 50. Проаналізуйте ключові положення критики сучасного лібералізму.

Екзаменатор

Віталій Завадський

Завідувач кафедри

Ігор Срібняк